

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

67 ÅRGANG

11. AUGUST 1955

A V I N N H O L D E T :	NR.
KLIMASKIFTE? - GUD ER DE KRISTNES FAR - SLAG- ORD: MYSTIKK - PÅ KLOSTERBESØK I MIDDEL- HAVET - BLIKK PÅ TIDEN - FILM OG BOKAN- MELDelse - LITURGI OG MUSIKK - UTLANDET.	28 29

NESTE NUMMER KOMMER 25. AUGUST 1955.

**GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER
I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE**

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke,</i> Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
<i>St. Hallvard kirke,</i> Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	10.30
<i>St. Dominikus kirke,</i> Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30 m. fr. pr.	11.00
<i>Vår Frue Villas kapell,</i> Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
<i>Grefsen kapell,</i> Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
<i>Lunden kapell,</i> Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	8.15
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Pauls kirke,</i> Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00 9.00	10.30
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappelensgt. 1, tlf. 2019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.00	10.30
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i> Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i> Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke,</i> Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgars kirke,</i> Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kapell,</i> Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell,</i> Dyreveien, Rygge	Annen- hver spnd. 12.30	
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Sverresgt. 1, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: <i>Jesu Hjerter kapell,</i> Nyveien 17, tlf. 537735	9.05	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke,</i> Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: <i>St. Hallwards kapell,</i> tlf. 9028 (Drammen)	—	9.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kapell,</i> Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke,</i> Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
<i>St. Elisabeth Hospitals kapell,</i> Ila, tlf. 20220	6.30	9.15
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kapell,</i> Lars Guttormsensgt. 68, tlf. 2779	7.30	10.30
MOLDE: <i>St. Sunniva kapell,</i> Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke,</i> Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 314	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital,</i> Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael's kirke,</i> Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

Liturgisk kalender:

SØNDAG 14. AUGUST: 11. s. etter Pinse. Ep. I. Kor. 15, 1—10. Ev. Mark. 7, 31—37.
Mandag: Marias opptagelse i himmelen. Tirsdag: Joakim, Den hl. jomfrus far, bekj.
Onsdag: Hyacint, bekj. Torsdag: Dag i oktagen for Marias oppt. Fredag: Johannes Eudes,
bekj. Lørdag: Bernhard, abbed, bekj., kirkelærer.

SØNDAG 21. AUGUST (12. s. etter Pinse): Feiring av Marias opptagelse i himmelen.
Ep. Sir. 24, 11—20. Ev. Luk. 10, 38—42. Mandag: Marias rene hjerte. Tirsdag: Filip
Benitius, bekj. (Vig. til Ap. Bartolomeus.) Onsdag: Bartolomeus, apost. — Foreskrevet bønn
i anl. bispevigelsdagen for Biskopen av Oslo. Torsdag: Ludvig, konge, bekj. Fredag:
Zephyrinus, pave, mart. Lørdag: Josef Calasancius, bekj.

SØNDAG 28. AUGUST: 13. s. etter Pinse. Ep. Gal. 3, 16—22. Ev. Luk. 17, 11—19.

Min kjære søster, vår svigerinne
og tante

HELENE ENDRESEN

døde stille den 16. juli.

Hun anbefales til de troendes for-
bønn. R.I.P.

På familiens vegne
Kathinka Pedersen.
(U.S.A.)

ST. GUDMUNDS LEGAT

til opphold ved katolske skoler for
lærn fra ubemidlede katolske hjem i
Norge.

Søknader med anbefaling fra vedkø
sogneprest bes sendt snarest til:
Prien for Dominikanerne,
Neuberggt. 15, Oslo.

VÆRELSE ØNSKES

snarest av enslig dame. Villig til litt
hjelp i huset om formiddagen.

Eksp. anv.

FRANKMANN, 25 år,

ønsker værelse hos norsk familie for
6 uker.

Eksp. anv.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5,
Oslo. Tlf. 42 37 43. (Også red. pr.) Kon-
tortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13.
Red.sekr. Kirsten Rydberg, pr. 60 86 37.
Abonnementspris: Kr. 18.00 pr. år; for ut-
landet + porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på
ethvert postkontor.
Annonser må være innsendt innen onsdag
aften før utgivelsesdatoen (angitt på 1.
omslagsside).

ODDVAR J. LØDENG
MURMESTER & ENTREPRENØR

OSLO

Har denne annonse noen verdi?
De avgjør det ved å benytte oss
som Deres forsikringsforbindelse

Gulli & Rokk

Assuransse

Stortingsgt. 22
Sentralbord 33 44 00

OSLO

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd. } Oslo
St. Dominikus kirke.
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke }
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus
Øyenklinikken
St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
S. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss.
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

Klimaskifte?

Sommeren 1955 vil bli husket lenge framover ikke bare for sin brennende varme, da vi her under nordlige himmelstrøk skulle få oppleve middelhavsklimaet som en månederlang solrus.

Også andre klimatiske forskyvninger har preget denne sommeren, og vi sikter da først og fremst til det som har kunnet noteres på det politiske plan — nærmere bestemt: i forholdet Øst—Vest. «Le climat est à la détente», sier det franske «Informations catholiques internationales» i sitt siste nummer (1.8) om situasjonen, og karakteriserer med denne korte setning den avspenning alle taler om og håper på som godvær-varsel i den internasjonale atmosfære.

Har den tilnærming mellom to politiske verdener som vi etter hvert skal få prøve ektheten av i handling, en *mental* begrunnelse, slik at en kan håpe på bedre vær også under det religiøse aspekt? Dette er et spørsmål som vidt og bredt er reist og søkt besvart. Vi må dessverre slå fast at når det kommer til stykke, er den religiøse side av vår verdens store og dype problemer overhodet ikke blitt berørt eller behandlet på noe «høyeste plan», og at situasjonen heller ikke har endret på noe påviselig punkt.

Skal vi imidlertid her også tale om værtegn, så ble meldingen fra Ungarn om kardinal Mindszenty's «løslatelse» noe av et varsel, omenn et særdeles tvetydig sådant. For det første svekkes denne Kreml-bårne gest av det faktum at den ble kunngjort dagen før åpningen av Genfer-konferansen. Det var som at noe måtte de nybakte godviljens Sovjet-menn også bringe med seg som smakte av gode gjerninger, ikke bare løfterike smil ved den første alvorlige kontakt med vestblokkens politiske gentlemen. For de vet utmerket godt disse østblokkens spillmenn, at det som hovedsakelig opptar gentlemannen innenfor hvert virke eller yrke, det er, som kardinal Newman et steds sier, å bringe til side de hindringer som hemmer en fri og uinnskrenket bevegelse hos dem som omgir ham. Nå har det karakterisert sovjetisk diplomati lenge nok til at vi kan det: de ynder å forvirre. Man var skam ikke kommet sammen i Genf for å drøfte offeret Mindszenty. Men hans skjebne er blitt et samvittighetsanliggende som angår hele den frie verden, hans innesperring en åpen hån av selve frihetsbegrepet. Det er et tilfelle anstendige mennesker ikke gir seg ikast med å *drøfte*. Det er en plett som Sovjets menn alene kan gjøre noe ved. Men nei, intet er dem mer ivedkommende! Dog, de skal jo komme som smilende gentlemen på likefot med Vestens. Selv-

følgelig — skulle det virkelig eksistere noe som var til hinder for utvungen adferd og omgang — med en katolikk så varm som Pinay f. eks. — så hvorfor ikke flytte litt på en Mindszenty f. eks.? De burde ha valgt et hederligere tidspunkt skulle man feste lit til deres gest! En slik form for storsinnethet er tvert imot egnet til å befeste inntrykket av den samme skrappelfrie kynisme som lå til grunn for rettergangen mot kardinalen etter arrestasjonen 2. juledag 1948.

Noen annen logikk kan vi ikke prestere i denne forbindelse. Det som skulle vært fremført i bluferdig skyldfølelse, det spilles her ut som storslagen gunst! Og verden forvirres. Men neppe Vestens statsmenn, og allerminst Kirkens ledelse som utmerket godt vet at kardinalens løslatelse intet har med sannheten å gjøre før han fritt kan innta sin plass igjen som primas for Kirken i Ungarn og som uinnskrenket medlem av kardinalkollegiet. Som ventet kunne Vatikanets offisiøse organ «L'Osservatore Romano» heller ikke annerledes kommentere dette forvirrende nåde-tegn fra Kreml.

Og likevel, likevel: Den kristne tanke har ikke lov å skyve det håp helt fra seg at kanskje, kanskje er noe lyst og godt i ferd med å skyte fram på den øst-europeiske himmel? For hva annet har martyrenes blod flytt for, bekjennernes mot kjempet for og millioner av troende bedt om i hele denne Kristusfiendtlige tid enn nettopp dette: At en sinnets omstilling ved en høyere makts inngripen måtte finne sted hos dem som hadde sitt hjerte vendt bort fra Gud og hans vilje med menneskene. Altså vil vi likevel se et lite fnugg av håp der en rent menneskelig «meteorologi» ville avlese «Fortsatt dårlig vær over store deler av den kristne verden i Øst».

Er det et fnugg av håp om avspenning og klimaendring på det åndelige plan, så skulle dette håpet vokse proporsjonalt med kreftenes mer synbare bevegelser på det politiske og mellomfolkelige plan. Omvendt, kan vi trygt si, vil det møte som i disse dager fortsetter i Genf, der verdens fremste vitenskapsmenn på atomforskningens område i gjensidig åpenhet håndterer de mest skjebnesvangre realiteter som menneskeheten noengang har fått råde med, bringe varsler om at selv den etterlengtede avspenningsperiode ikke på langt nær bærer redningen i seg. Det er og blir vår tro at alene den byggende fred i lys av Guds overherredømme over himmel og jord er det eneste som har fremtiden for seg.

I. H. K.

Gud er de kristnes far

Av Edvard Dahm Vogt

Holdt over Vatikanets Radio 22. juni.

Hva forteller Åpenbaringen om Gud? Vi vil ikke forstå Åpenbaringsens betydning før vi forstår å verdsette de naturlige sannheter og realiteter som vår tanke og våre andre evner kan bringe oss i kontakt med. Vi har derfor i et tidligere foredrag nevnt noen av de dype religiøse sannheter som vi kan få del i uavhengig av Åpenbaringen.

Vår erfaring av Guds verk kan fortelle oss at Gud eksisterer, at han er alle tings skaper og opprettholder, at han er allmektig og uendelig, at han som alle verdiers skaper selv er uendelig god. Dette er i og for seg nok til å klargjøre vår plikt til å ære og tjene ham ved å etterleve den morallov han har gitt oss i våre hjerter. Allikevel er disse, i seg selv opphøyede sannheter for intet å regne sammenlignet med det han har åpenbart for oss.

Mens vi før bare kjente Gud ved de spor hans allmakt har etterlatt i skapningene, blir vi i hans sønn Jesus Kristus brakt i direkte berøring med hans eget evige, skapende liv. Vi blir ett med Guds mysterier. De blir på en måte våre. Dette vil på ingen måte si at de opphører å være mysterier. Vi vil aldri, som begrensede skapninger, kunne forstå Guds natur tilbunns, i dens uendelige dimensjoner. Et beger kan ikke romme mer av havet enn det kvantum som fyller det til randen. Allikevel er det en absolutt forskjell mellom et beger som er fullt av vann og et beger som er tomt, — særlig når som her vannet representerer en fullkommen tilfredsstillelse av alle våre behov, mens tomheten representerer en tørst som i all evighet vil forbli utilfredsstillet.

Læren om Treenigheten

Hele Kristi Åpenbaring er samlet i læren om den hellige Treenighet. Igjen og igjen talte Jesus om Faderen, — om seg selv som Sønnen, hvis hele vilje og eksistens lå i det å uttrykke Faderens fullkommenhet, — og om den Hellige Ånd, i hvem han levet med Faderen. Vi må vokte oss for å redusere læren om Treenigheten til noe symbolsk og relativt. Om vi benekter Treenighetens realitet, blir hele Kristendommen meningsløs. Kristus er ikke vår frelser, såfremt han ikke er Gud; Gud er ikke kjærlighet, såfremt Den hellige ånd ikke er Gud; Gud er ikke vår far såfremt vi ikke er forenet med den evige Sønn. Det er den siste sannhet vi vil betrakte i dag.

Det tradisjonelle teologiske uttrykk for Treenighetens mysterium er at Gud er tre personer i én natur. Dette betyr først av alt at Faderen, Sønnen og Den hellige ånd er den ene og samme uendelige realitet. Den guddommelige natur, som er evig og udelelig fordi den er selve *det å være*, er den ene og samme i alle tre. De er allikevel tre forskjellige personer, men ikke adskilt ved forskjellig eksistens slik som de skapte personer, men bare ved sitt innbyrdes forhold til hverandre. Den ene er Fader forstått som han har uttrykt sin natur i Sønnens evige personlighet. Sønnen er en evig og guddommelig og tenkende realitet og derved en personlighet, forstått som han på en fullkommen måte uttrykker Faderens fullkommenhet. Den Hellige Ånd

er likeledes en evig og guddommelig realitet fordi kjærligheten mellom en fullkommen far og en fullkommen sønn nødvendigvis må være en realitet som er like evig og opprinnelig som de selv. Disse «forhold» som også i menneskenes verden er dype realiteter, men som hos oss er noe nærmest abstrakt, noe som ikke har *egen* eksistens, de blir i en evigskapende guddommelig natur til uendelige guddommelige og derved tenkende realiteter, realiteter av den overordnede type som vi kaller *personer*.

Gud som skaper

Av disse grunnleggende begreper følger noe som kanskje vil virke nytt for enkelte, nemlig at utad, i forhold til skapningen handler de tre guddommelige personer alltid sammen, slik de eksisterer sammen i den samme natur. Alle tre sammen har skapt og opprettholder og leder universet.

Kristendommens begreper er blitt så dagligdagse at vi glemmer å henholde oss til åpenbaringens egen forståelse av dem. Isteden legger vi inn i dens begreper det som for oss synes selvnlysende. På denne måte er det blitt vanlig å identifisere Gud som verdens skaper og opprettholder med Treenighetens *fader*. Denne tilsynelatende uskyldige og selvfølgelige «fortolkning» har skjebnesvangre konsekvenser. Et forhold i Guds egen indre natur blir her definert i forhold til verden, til det naturlige, mens virkeligheten selvsagt er at det guddommelige som overnaturlig og uendelig opphøyet bare kan bestemmes i forhold til seg selv.

Det er faktisk noe bespottelig i denne sammenblanding av Skaperen og Faderens person: Mennesket blir all eksistens midtpunkt fordi Gud trenger oss for å kunne kalle seg Fader. Jesus blir stillet på like linje med oss her og blir i det hele med Den hellige ånd stillet i annen rekke i forhold til Faderen. De blir en slags funksjonærer med spesialoppdrag i restaureringen og den daglige ledelse av Faderens verk.

Denne reduksjon kan få pussige uttrykk. For en tid siden traff jeg en mann som ingen vanskelighet hadde med å anerkjenne Maria som Guds mor, men som på ingen måte kunne forstå at hun derved kunne kalles *skaperens* mor. Det er imidlertid en direkte bibelsk sannhet at Kristus fullt og helt kan kalles Skaperen. «Alt er blitt til ved ham og uten ham er ikke noe blitt til av det som er blitt til», sier evangelisten Johannes. Og på samme måte som Kristus er skaper er jo også Guds Ånd åpenbart som skaper i første Mosebok.

Gud som far

Dette at vi uten videre tar det som en selvfølge at Gud som skaper og opprettholder og dommer er identisk med Faderen, er en kilde til endeløs letterferdighet og forvirring. Kristendommens enestående budskap blir utvisket og redusert til et smukt uttrykk for den følelse av barnlig ærefrykt overfor et faderlig prinsipp, som er alle naturlige religioners felleseie. Kristi åpenbaring av Faderen er imidlertid noe uendelig meget mere. Alt det farskap vi kan forestille oss blant universets realiteter er bare bleke avbilleder, skygger, av den guddommelige Fars evige guddommelige farskap.

Hva vil det si å være far? Ordet har forskjellig betydning på forskjellige realitetstrinn. En kjemisk

SLAGORD: MYSTIKK

Av Hans Steffens

Hvis en går så nær inntil et praktfullt gammelt glassmaleri — la oss si i katedralen i Chartres — at en berører det med nesetippen, og mener at en på den måten kan utforske kunstverket, blir en

forbindelse følger av en annen uten at noen vil tenke på å tale om farskap. Enkelte poeter vil kanskje tale om en plante som far eller mor til en annen plante. Først når det gjelder dyrs forplantning pleier vi å bruke ordet, men vi vil ved ettertanke innse at også her dreier det seg om en overført betydning. Dyrene er bare instinktive instrumenter. Det er bare hos menneskene at vi finner virkelige fedre og mødre, som har et *samfunn* med sine barn og som derved ved en personlig innsats utvikler dem, inntil faren finner den fulle oppfyllelse av sitt farskap ved å betrakte sitt eget bilde i sin voksne sønn. Det er en av vår tids dype tragedier at så få fedre kan finne denne tilfredsstillelse i dag hvor så mange fremmede innflytelser trenger seg inn mellom dem og deres sønner, mellom deres idealer og deres sønners virkelighet.

Skulle nå Guds farskap være innskrenket til skapelsen av universet og til den del han har i de menneskelige fedres mer eller mindre mislykkede produkter? Nei! Guds farskap overstiger alt dette og kan ikke være oppfylt utenfor hans egen guddommelige natur. Her er det han fra all evighet har avlet sin Sønn som sitt eget evig fullkomne uttrykk. Her er det han i all evighet elsker Sønnen i Den hellige ånd.

Gud som de kristnes far

Disse sannheter er ikke livsfjerne. Når vi betrakter deres konsekvenser i vårt eget liv blir de fylt av den dypeste mening. Kristus har åpenbart for oss at denne uendelige fullkomne far kan også bli *vår* far, at vi kan bli hans fullkomne barn. Denne åpenbaring av Faderen som *vår* far er noe meget mere enn et vakkert uttrykk for vår avhengighet av Skaperen. Det er det fullstendig revolusjonerende budskap at ved å bli forenet med Kristus, — med den guddommelige Sønn som har gitt seg over i våre hender for å gjøre dette mulig, — kan vi bli ett med Gud selv, slik at vi i all evighet kan glede oss som Faderens barn i det guddommelige liv, all godhets kilde.

Kristus er Guds eneste naturlige Sønn, Sønnen fra all evighet. Men som delaktige i Treenighetens dåp og i Kristi tanke og i hans hellige legeme kan vi skapninger bli anerkjent som Guds adoptivbarn. I våre menneskelige forhold har ordet adoptivbarn vesentlig en rent juridisk betydning, men i forhold til Gud betyr adopsjonen en ny fødsel. Vi blir gjenskapet i Sønnens lignelse og fullkommenhet og vi blir fylt med hans hellige Ånd slik at vi i full sannhet kan rope med ham: Abba, Fader, — slik at vi i full sannhet og derfor i full tillit kan be vårt Fader Vår.

bare skuffet, for nettopp da er det ikke mulig å forstå noenting. Slik går det oss ofte i livet. Og når vi ryster på hodet fordi vi ikke er i stand til å trenge inn i en hemmelighet, har vi straks en mening ferdig og sier: blås, det kan være det samme, eller noe lignende. Og alt som skaffer oss åndelig anstrengelse, hjemskrives på denne måten — *mystikken*. Det er et begrep som nesten er blitt et slagord: snakk ikke mystikk!

Men den som ikke forstår kinesisk, kan ikke derfor avskaffe kinesiske skrifttegn som om de skulle være noe meningsløst. Og den som ikke vet hva mystikk er, skulle heller ikke ta ordet i sin munn. For *det hender* at mennesker får erfare en umiddelbar opplevelse av Guds hemmeligheter, og *det er* mystikk. Den kjøpes ikke på torvet og kan ikke læres slik man lærer handelsregning. Den er en nåde og en gave fra Gud. Og den som ikke får en slik gave, kan i høyden få del i det andre har opplevet og beskrevet.

Den hellige Paulus taler om Urkirkens åndelige embeter, og siden kirkefedrenes tid taler man om *beskuelse*. Ordet *betraktning* som vi bruker, er som en slitt mynt. Det er nesten ikke noe igjen av den oppfatning at ånden beskuer noe, slik som man lenge ad gangen kan se på et vidunderlig bilde for at ånden helt kan gripe det. Derfor forveksler vi også en slik betraktning med ettertenksom grubling. I den kristne oldtid ble det til og med sagt: å *lide* det guddommelige. Intet ble da opparbeidet eller ervervet, men alt ble lidt eller tålt. Bernini har fremstillet den hellige Therasas henrykkelse, en av hennes største mystiske opplevelser, da en engel støtte den guddommelige kjærlighets pil i hennes hjerte så hun følte en lykksaliggjørende smerte. (Hvis noen ryster på hodet av dette, så les først hennes levnetsbeskrivelse!) Det som Bernini gjorde var farlig. Han har gitt opplevelsen en helt naturalistisk fremstilling. Og derfor står hans — uten tvil mesterlige — kunstverk på ytterste kanten av såvel kunst som mystikk.

Skal en gjøre sammenligninger, må det bli med en middelaldersk miniatyrmaler som har fremstillet ansiktet til den hellige Hildegard av Bingen. Slike bilder har en betagende vakker farveprakt. Men den som vil forsøke å uttrykke hva de fremstiller, står foran usigelige gåter. Man kan neppe forklare disse bilder, de må oppleves. Av dette kan man forstå at enkelt anlagte mennesker som i sin tenkemåte er meget ukompliserte, ofte opplever liturgien og dens sinnbilledsprog helt umiddelbart. Psalmene opplever de uten å forstå dem, dvs. uten å kunne forklare dem, og de ber rosenkransen med en fullstendig hjertets hengivelse. Mens derimot mennesker som er belastet med megen viden og skolert tankegang, likesom ikke kommer med, til tross for at de anstrenger seg, og kan ha vanskelig for å fullføre en rosenkransbønn.

Mystikken er iallfall et omfangsrikt område, og det er ikke gjort på to—tre dager å trenge inn i den. Slik som psalmisten — f. eks. i 21. psalme — forutser den fremtidige Forløserens lidelse, og slik en Katharina av Emmerich eller en Therese Neumann erfarer i den i sine syn, er to helt forskjellige ting. Ikke bare fordi forutsetningene på grunn av avstanden i tid må bli forskjellige, men det foregår på en helt annen måte. Man kan også henvise til mystikken i Dantes «La Divina Commedia». Det som dikteren i

Det var en forårssøndag endnu tidligt på dagen, solen strålede som en nyslået skilling, strålede fra en morgenfrisk himmel ned over et Middelhav så blå, at det skar i øjnene, alle farverne langs kysten vidnede om tidlig vår. Orangerne lyste som gulgrønne pletter mellem det mørke løv og på vinmarkerne stod alle stokkene med friske lysegrønne skud — alt tydede på en vidunderlig dag, så smuk som den kan være det ved den franske Riviera.

Ud fra havnen i Cannes kom en lille motorbåd fuld af mennesker. «I beg your pardon, Sir!» — — — en meget levende, midaldrende sød italiensk dame prikkede mig forsigtigt i skulderen for at få nogle oplysninger om de to små øer St. Marguerite og St. Honorat, som vi var på vej ud imod. — Da signoraen hørte, at jeg kom fra Skandinavien, var hun allerhelst faldet mig om halsen på stående fod i en overvældende begejstring, for hun kendte både Oslo og København og overtjede mig derom ved at udtale begge bynavnene på en meget tungebrækkende måde, — åh, det var dog de bedste byer i verden! Selv kom hun fra Firenze og snart var vi inde i en længere samtale, der optog alle de tyve minutter, som sejlturen ud til den yderste af øerne St. Honorat varede. — Ved St. Marguerite var de fleste af passagererne gået i land. — «Sig mig», spurgte min italienske veninde, «er det rigtigt, at der findes et ældgammelt kloster på St. Honorat — — —?»

Allerede i den tidligste middelalder, århundreder før strømmen af badegæster henledte verdens opmærksomhed på Revierakystens skønhed, dengang da Cannes

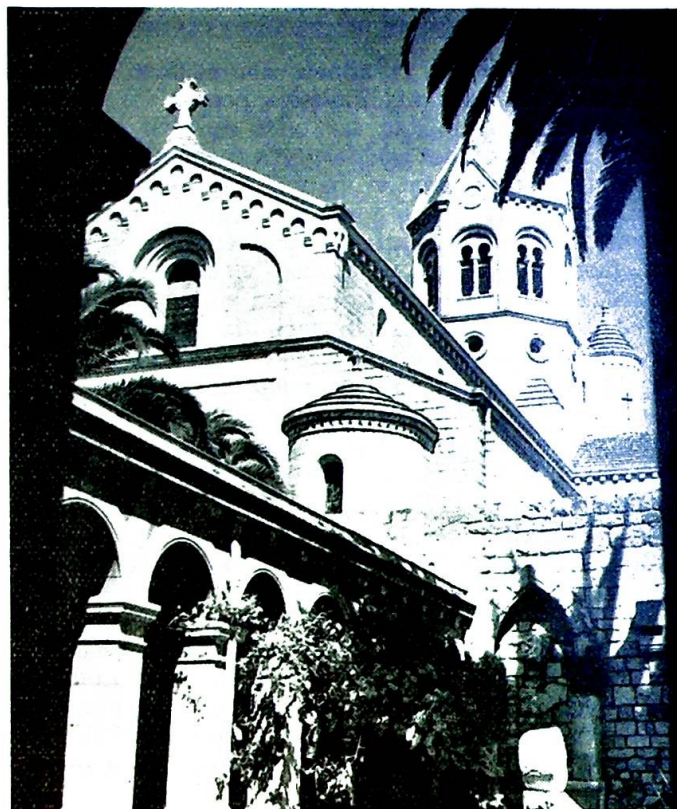
dette sitt store verk beskriver som oplevelse, har han i virkeligheden slett ikke oplevet. Det er mer noe han forestiller eller tenker seg, (bortsett fra hans helt personlige meninger om samtidige og historiske personligheter). Men hovedsakelig forsøker dikteren å gjengi i forståelige bilder det som sansene ikke kan oppfatte. Og dermed står han i det minste umiddelbart foran mystikkens dør.

Ved den andre grensen ligger legenden. En Frans av Assisis liv kan leses som man leser en eventyrbok. Men hans Fioretti, — den hellige Frans's små blomster — er hverken eventyr eller hverdagssannheter som er ikledt en dikterisk form. Det som ikke vederfares deg og meg under middagsmåltidet, kan Gud la et menneske få oppleve engang, når han vil. Det kaller noen tøv, andre blir svermerisk-begeistret, og andre igjen blir stille og ettertenksomme, kanskje til og med ærefryktige.

Er man forpliktet til å tro slikt? Nei, privatåpenbaringer må man ikke tro på. Vi må tro det som står i Den hellige skrift, det som Gud har åpenbart gjennom sitt ord og det Kirken lærer. Om det andre kan vi ha våre egne meninger. Allikevel kan man ikke slå det hele vekk med en håndbevegelse som om det ikke angår oss. Det som høytstående åndsmennesker opplever og erfarer, burde vi i det minste undersøke rolig og alvorlig, og — først og fremst spørre hva Kirken sier til det.

På klosterbesøg i Middelhavet

Av Per Waago

Cistercienserklosteret Lerins. — Parti fra kirken og klostergården.

endnu bare var et lille fiskeleje og alt åndede af uberørt-hed, rejste det første kloster sig på St. Honorat. — De lokale fiskere sejlede helst deres små fartøjer i store buer udenom øen, der af overtroen havde fået et dårligt stempel som tilholdssted for dæmoner og mange slags giftigt kryb. Da derfor den første munk bad om at blive sat over på St. Honorat, rystede de gamle fiskere på hovederne og ventede ham hurtigt tilbage. — Sagnet ved at fortælle, at denne første, som søgte fred til at koncentrere sig om et liv for Gud, var en ung adelsmand ved navn Honorat. Videre fortæller sagnet om, hvordan Gud glædede Sig over den unge mands inderlige bøn, at Han rensede øen for alt kryb og anden ondskab og tilmed lod en kilde vælde frem af Jorden. — Dette må være sket senest i de første år af det 5. årh., for vi ved, at Irlands store biskop og helgen St. Patrick besøgte klosteret Lerins på St. Honorat for år 450. — Der findes et lille kapel, hvor messen endnu læses hver søndag og det stammer helt tilbage fra St. Patricks tid.

En gang for flere år siden læste jeg i et hjemligt ugeblad om dette gamle kloster og siden besøgte en god

ven det og talte begejstret derom, så jeg imødeså med forventning besøget og håbede på at kunne få lov til at blive et par dage.

Tydeligt huskede jeg et billede fra Lerins og nu stod vi midt i det ved klosterporten omgivet af nikkende palmer. —

Da imidlertid de andre passagerer fra båden fortsatte langs muren, fulgte jeg med for at blive lidt orienteret om stedet. — Mange skridt havde vi ikke tilbagelagt, før al opmærksomhed blev fanget af en stor, massiv, fæstningslignende ruin, som lå på en mole lidt ud i vandet. Det var resterne af en ældgammel borg, bygget i 6—7 hundretallet. En reminiscens fra den tid, da det var livsfarligt at bo ubeskyttet med havet som nærmeste nabo, da Nordens vikinger var frygtede gæster. — Det er næsten ufatteligt, hvordan datidens munke har formået at få slæbt alle materialerne sammen til dette store bygværk. Invendigt i ruinen så vi resterne af et velindrettet kloster, således, at de i farens stund kunne fortsætte sit regelbundne liv uforstyrret i borgens betryggende sikkerhed. —

Et sted i klostermuren er der bygget en lille bod, hvor man kan købe klosterets specialitet, en vædske, som vil give alle vinkendere et længselsfuldt udtryk i ansigtet, Liqueur de Lerins er en meget eftertragtet og skattet vare.

En brunklædt broder portner åbnede for at spørge om vore ønsker, og lovede at ville tilfredsstille vor nysgerrighed angående klostrets indre, såsnart munkene var færdige med deres middag. Dette tilbud gjaldt dog kun herrerne i selskabet, for ingen kvinde bliver indladt bag en cisterciensisk klosterport. Undtaget fra denne regel er suveræne kvinder, altså dronninger og præsidentfruer, de kan få adgang til alle klostre. Således har præsident Coty og Madame besøgt Karteuserklostret Grand Chartreuse, som er et af de mest lukkede af alle klostre. — Det smukke køn har dog endnu en lille chance til at få et kloster at se bag muren. Hver gang en klosterkirke bliver konsekret, får kvinder adgang til at se sig omkring. I 8 eller 9 dage efter højtiden holdes porten åben for dem. — Det skete for ganske få år siden hos Cistercienserne af den strenge observans i Mount Melleray i Syd-Irland, men da kom vist også alle øens kvinder til, i lange køer ventede de for at få de ellers forbudte steder at se. —

På det hjærteligste blev jeg budt velkommen til at blive så længe, jeg havde lyst til det og fik anvist en celle i gæstehuset, denne fløj af klostret er bygget i 80-årenes ikke særlig smukke stil. Gæsterne har sin egen lille klostergang, som nu var helt dækket af blomstrende Blåregn. Nerier stod i fuldt flor og der var en duft af Oranger. — Efter at være faldet lidt til ro i disse ret usædvanlige omgivelser, kom en kormunk for at vise mig hele klostrets indre. Interesseret spurgte han om

skandinaviske forhold, lidt havde han hørt af de slet ikke få nordiske turister, som i de seneste års forløb havde gæstet Lerins. — — — Oprindeligt tilhørte munkene Augustinerordenen, men på et senere tidspunkt, da Cistercienserne kom ind i Kirkens billede, gik Lerins over til den nye orden og de er forblevet ureformerede. — Det er munke af denne orden, som i sin tid levede på Hovedøen og Lysekloster og som i Danmark blandt andet grundlagde det gamle Øm-kloster.

Lerins har ikke mindre end tre klostergårde, de to er bygget over hinanden og fra den øverste er vedstående billede hentet. Det var mærkeligt at gå omkring i disse bygninger, der så at sige repræsenterer alle tidsaldre lige fra det 5. årh. og op til vore egne dage. — Flere steder i de nyere dele af klostret ser man tydeligt, at materialerne hidrører fra en langt tidligere periode af Kirkens historie. Den inderste af gårdene blev endog til, længe før kristendommen fandt vejen til vore lande. Med sine primitive hjælpemidler fik det 7. årh.'s munke, Augustinere var de, bygget den meget smukke og enkle gård med romanske buer. Refektoriet er ikke gammelt, bare et lille hundrede år, men man har gjort alt for at bevare stilen. — I samme øjeblik man træder ind i denne enkle spisesal med de simple, hvidskurede borde fanges opmærksomheden af et maleri på endevæggen. Den store Nadver, har maleren villet fremstille, og han har formået at gøre scenen med Kristus Skærtorsdag aften omgivet af sine tolv apostle så levende, at det synes som om, man står ved selve bordet, som var det til en selv, at Vor Frelser velsignende rækker Brødet og Vinen ud.

Dette vidunderlige billede gjorde også et meget stort indtryk på min ven, da han besøgte Lerins. — Men så talte han videre om en anden ting, der skulle være noget af det værste, han havde set, en slags gitterværk, som var så moderne, at man til og med så en flyvemaskine i det, og det passede jo slet ikke på det gamle sted — —

Ved vinduet i kapitelsalen, der er lige så gammel som klostergården og skøn i sin renhed, fandt jeg det omtalte gitter, men det var nu egentlig ganske morsomt og enkelt, helt i harmoni med sine omgivelser. — Denne blanding af nyt og gammelt er dog bare et talende symbol på klosterets evne til at forene den gamle tid med nutiden. Klostrene og det liv, som leves der, må ikke betragtes som en samling oldsager, der alene hører fortiden til, for netop i vor moderne hæsblesende optagethed, har klosterlivet sin meget store mission til hjælp for alle, som lever udenfor. —

En tidlig morgen nogle dage senere formelig dansede en lille nøddeskal af en motorbåd på et af Mistralen yderst oprørt hav. Det gik meget mere op og ned end egentlig frem. — Vejret iøvrigt var strålende klart og fra en skumklædt bølgetop oplevede vi en helt enestående skøn udsigt ind mod land: Det var Cannes med alle vårens friske farver på baggrund af de endnu sneklædte Alper mod en mørkblå himmel med store, hvide skyer. — —

kirken allerede motstrebende måttet oppgi. Men det fins også mangfoldige tusener, ja millioner, som er dypt religiøse, som har meget høye idealer og som faktisk *tror* — inntil en viss grense. Disse menneskene er kirkens farligste fiender, fordi de krever å få være kristne, krever å få del i kristendommens verdier — uten å ville bøye seg for den profesjonelle kirkens krav. De begår den dødssynd(!) å mene at tro og fornuft kan forenes.»

■ Vi trodde først det skyldtes et «blikk» som var blitt noe sløret av sommervarmen da vi i forbifarten fikk et glimt av en overskrift i en oppslagstavle i Pilestredet. Men tre skritt frem og en nærmere granskning bekreftet førsteintrykket: Frelsesarméens fargerike og fredfulle organ med det krigerske navn «Krigsropet» brakte en fortelling under forfatternavnet — Oscar Wilde. Nå har Oscar Wilde skrevet saker og ting som vil kle «Krigsropet»s (og «St. Olav»s) spalter særdeles dårlig, men til gjengjeld er han en av de store (om enn sent) omvendte i engelsk litteratur, og om det riktignok var til katolisismen han vendte seg fra et dekadent og sanselig liv, så har hans syndserkjennelse lokket ut av den overforfinede estetiker ord så enkle og sanne om tilgivelsens fred, at det faller i god tråd med det som Frelsesarméen ser som sitt særlige budskap.

Oscar Wilde i «Krigsropet» — det er mer enn pussig, det er såmen noe karakteristisk. Ikke så meget for Wilde, men ganske visst for Frelsesarméen, som fortjener inderlig vel den *goodwill* som omgir den. I et miljø hvor den folkelige religiøsitet ofte kan arte seg som noe sneversynt, småskåret og intolerant og gi inntrykk av en ufrisk livsstil står Frelsesarméen for en på mange måter glad og åpen og positiv protestantisme, som uforferdet anerkjenner det gode der den finner det, og som viser en eksemplarisk tålsomhet i forholdet til annerledes troende. «Krigsropet» er et av de ytterst få kristelige organer i Norge som ikke regelmessig oppbygger sine lesere med tendensiøse meldinger om katolisismens vederstyggelighet. Sigrid Undset kalte engang Fransiskanerordenen for «Middelalderens Frelsesarmé» — vel med tanke på dens friske grep på det jevne folks religiøsitet, på den kristne entusiasmes overskudd, på den aktive og sunne karitative virksomhet. Sammenlikningen gjelder — tross de vidt forskjellige ytre former og tradisjoner — begge veier. Kort sagt: Vi nøler ikke med å yte «protestantismens fransiskanere» den oppriktige honnør at de i sin aktive og romslige kristne nestekjærlighet oppbygger oss.

■ I en hysterisk betitlet kronikk («La de små barn komme til helvete!», «Dagbladet» 30.6.55) hvor indignasjonen står i et omvendt proporsjonalt forhold til innsikten i emnet, går Axel Kielland berserkerang mot indremisjonske vindmøller: Skal man tro de i «Vårt Land» fremkomne beriktigelser (og det er der da visst all mulig grunn til) læres der heldigvis ikke i Indremisjonens legmannsautorisererte ortodoksi at udøpte barn går fortapt.

Men misforståelsen (for å si det penest mulig) gir «Dagbladet» ennu en anledning til å legge frimodig for dagen sin nær sagt analfabetiske uvitenhet når det gjelder religiøse fenomener (forleden brakte det bilder av «Wassili-moskéen» — *sic!* — i Moskva!), for øvrig ikke uten en viss selvtilfreds avlad til seg selv og sin leserkrets. Under Axel Kiellands lette penn får det følgende idylliske form:

«I eldre tider falt det ganske av seg selv at det store folket, som leste lite og tenkte enda mindre, måtte ta for god fisk det som presten preket. I dag er jo alt ganske annerledes. Praktisk talt alle mennesker vet i dag av personlig lesning og tenkning en hel masse om religiøs historie og religiøse problemer. Menneskene er i dag delt i en lang rekke grupper — men de er alle sammen *tenkende*.

Noen er ateister, noen er religiøst indifferente. Dem har

De første linjene i dette sitatet synes å tyde på at Axel Kiellands brillen med fordel kan justeres. Og kanskje pusses fri for støv. Hva resten angår synes vi det har lyktes «Dagbladet» å være «foran» igjen — i naiviteten.

■ Trykkefriheten er grunnlovshjemlet i Norge, og det er både prisverdig og forståelig at man er sen til å innskrenke § 100, selv ansikt til ansikt med opprørende misbruk. At myndighetene imidlertid ikke uten videre kan fralegge seg ansvaret for hva som utnyttes kommersielt når det gjelder forurensende eller perverst sensasjonsstoff er ikke desto mindre et prinsipp som i vårt samfunn allerede er knesatt når det gjelder en førsterangs opinionsfaktor som Grunnloven av gode grunner ikke kunne ta stilling til for 150 år siden: nemlig filmen. Norge har en filmsensur som er streng og håndfast uten å være snerpet, og følger her en humaniserende pedagogisk linje som i det store og hele er én enkelt tradisjonskapende manns fortjeneste: Filmsensur Bernt A. Nissen. Der er et trekk ved moderne filmproduksjon som kan være meget farligere og virke atskillig mer forsimpelende enn det «uanstendige», nemlig *brutaliteten*. Her har norsk filmsensur holdt så rene og faste linjer at bare de færreste aner hva vi blir spart for og hvilken forråelse særlig amerikansk, og delvis også fransk film har vært preget av i stadig større grad siden siste krig.

«Verdens Gang» — som selv ikke alltid er så «frøsen» av seg når det gjelder en liten pikant kriminalsensasjon — intervjuer under 25. juli filmsensur Nissen:

— Dere forbød helt Marlon Brando-filmen «The Wild One»?

— Jo, det stemmer. Den ble forresten forbudt i England også. Den handlet om en forvorten guttebande på motorsykel som så å si okkuperer en liten by. Den var unødige krass, syntes vi. Jeg tenkte på våre egne ungdommer på sykler: Den kunne lett virke som et eksempel . . . Akkurat nå har vi et par filmer som vi er i sterk tvil over. Der er blant annet noen scener med lysesjning som er nokså forferdelige. Det kan da ikke være nødvendig å la oss se mennesker bli heldt over med parafin og brent levende for eksempel. Ikke er det nødvendig for handlingen heller.»

Filmsensur Nissen tar såvidt vi vet avskjed med det første etter en drøy menneskealders vakthold. Forhåpentlig innser hans ennu ikke utnevnte etterfølger at det er en kultursensurens godt forsvarte skanse han overtar.

■ Få vitenskapelige forskningsresultater er blitt fremlagt med mer brask og bram enn Kinsey-rapporten. Men få av dem har til gjengjeld vært møtt med en mer umiddelbart ødeleggende metodisk kritikk. I de siste årene er luften gått av ballongen i en slik grad at det nesten høres ut som om det er siste pip man får ut av den når «Morgenposten»s innsiktsfulle medarbeider Aasmund Brynildsen i en utmerket opplagt kronikk («Den siste glede» — 11.7.55) påviser de grovt materialistiske postulatene som ligger til grunn for Kinsey's metode.

«Det epokegjørende i Kinsey's arbeide består i at han, med færre tilsløringer enn vi er vant til, gjør alvor av det materialistiske synspunkt: at mennesket er et dyr. Og han mener at han ved å gjennomføre dette synspunkt på seksuallivet opptrer konsekvent vitenskapelig. Han går da ut fra visse filosofiske dogmer som ikke er mer vitenskapelige eller objektive eller sanne enn hvilken som helst annen filosofisk frase fra det 19. århundre — hele hans arbeide er gjennomsyret av den gode

gammeldagse, dogmatiske materialisme som ikke er og aldri noensinne har vært vitenskap . . .»

I virkeligheten er Kinsey's menneskesyn innsnevret allerede i utgangspunktet: Det som utgis som resultat blir på denne måten i virkeligheten en forutinntatt orientering av materialet og skjuler et ring-resonnement:

«Mennesket kan ikke beskrives vitenskapelig som et rent fysiologisk fenomen, mennesket er mer enn et legeme. De religiøse, moralske og intellektuelle behov som er knyttet til fenomenet menneske kan ikke uten videre avledes av det fysiske, og spesielt må en vitenskapsmann ikke på forhånd gå ut fra at en slik reduksjon av objektet er berettiget. Kinsey er ikke vitenskapsmann, han er behaviouristisk dogmatiker. For man blir vel ikke vitenskapsmann bare ved å samle inn stoff til en statistikk!»

■ Selv en hårdnakket varmebølge synes ikke å kunne lå Ola Nordmann til å legge sin hete lidenskap for populærteologiske diskusjoner på is: Høysommeren igjennom har leg og lærd holdt liv i dagsavisenes og tidsskriftenes maratondebatt om lutherdommen og kulturen. Professor Sverre Aalen ved Menighetsfakultetet har rykket drabelig frem i bresjen, både i «Morgenbladet» («Luthersk kultursyn?» — kronikk 7.7. 55) og i «Kirke og Kultur» (6, — «Er Luther en annen enn vi tror?»). Bak sine treffsikre motdebattanter (særlig stud.mag.art. Lars Roar Langslet — «Morgenbladet»s kronikk 20.7.) aner han nemlig, uaktet deres lutherske dåpsattest, den skumle og bekvemme syndebykk for nær sagt alle Statskirkens fortredeligheter med de intellektuelle for tiden: «den katolske propaganda».

Til overmål får han munter hjelp fra sin fjerne kollega pastor Sverre Riisøen («Som vanlig: Luther har skylden!» — «Morgenposten»s kronikk 21.7) og det ut fra så himmelvidt forskjellige — for ikke å si: motsatte — premisser at de i fellesskap kommer til å belyse et karakteristisk trekk ved luthersk tankegang: Dens hyppige subjektivisme.

I «Vår Kirke» surmulet pastor Stephan Tschudi nylig litt over katolikkenes «debatberedskap». Selv tror vi den rolige, saklige (gjørne — om mulig — morsomme!) debatt som der også har vært tilløp til herhjemme de siste år mellom protestanter og katolikker, er et gledelig og berikende trekk i et ellers sekularisert åndsliv. Det forhindrer ikke at vi er så grådige at vi ennå har ytterligere forventninger: *Fruktbar* kan dialogen oss imellom bare bli i det øyeblikk da vi ikke lenger nesten utelukkende befinner oss overfor polemikere som har alle sine fordomsfulle begreper om hva katolisisme er og ikke er fra tysk-pietistiske kilder, og som følgelig ofte blottstiller pinlig faktiske mistolkninger som et katolsk barn ville kunne gjendrive ut fra sin skolekatekismus. Som for eksempel når professor Aalen åpenbart tror at katolikker oppfatter Kristi korsoffer og messeofret som *to* ofre, mens det for oss jo er det *samme* offer aktualisert i samtiden.

Katolske teologer i lutherske land synes at for eksempel Hanns Lilje, Gustaf Aulén, Anders Nygren, Regin Prenter og — i sin genre — Ole Hallesby er nyttige kilder til å begripe hva lutheranere faktisk hevder å tro, noen ganger i en litt forvirrende innbyrdes uoverensstemmelse. Men vi gjør oss sant å si våre refleksjoner over det faktum at de ikke få lutherske teologer som med mer temperament enn innsikt mener seg kallet til å informere den norske opinion om hva *vår* kirkes tro går ut på — ofte med Menighetsfakultetet som ikke særlig bred bakgrunn — aldri synes å ha konsultert normative katolske kilder og deres kommentarer: Newman, Møhler, Adam, Guardini, Congar, Bouyer, de Lubac. Det er ikke bare lite *Jair*, det er såmen også lite *klokt*.

Fr. Candidus.

En blendende reiseskildring

Peter Schindler: «Kølvand og Skinneskibe.»
De Unges Forlag, København, 1955, 246 s.

Mange store ord er blitt sagt om den store danske prest Peter Schindler. Han er blitt hyldet som predikant, oversetter og forfatter, og sikkert med rette. Her skal reiseføreren Peter Schindler få en velfortjent honnør som den kunnskapsrike, humørfylte og sprudlende guide. Schindler har tidligere gjort Italia så levende for sine reisedeltagere at mange nå følger i hans «Kølvand og Skinneskibe». Og det vil de aldri angre. De får en sjelden rik opplevelse.

Reisen går gjennom mange land, og stadig viser guiden at han her er på hjemmebane. Med ham oppdager reisedeltagerne England i fortid og nåtid. Ferden går gjennom slum og club og over «livsanskuelsenes marked», Hyde Park. Deltagerne blir også med på en valfart til Newman's tidligere bolig, og oversetteren av Newman's Apologia vet å gjøre apologeten levende for en. Og arkeologen Schindler er sprudlende opplagt i sine skildringer fra Afrika, hvor vi blir med til Kartago og til Egypt, og hvor vi kan følge ham til besøk i kopternes kirke og til en uforglemmelig valfart til kirkefader Augustins grav. Like uforglemmelig er reisen til munke-samfunnet på Athos. Og guiden tar oss også med til det moderne Sveits, hvor han åpner for et veld av morsomme og rammende iakttagelser. Det er i det hele tatt noe karakteristisk ved Schindler som reisefører: han har et åpent øye for det pulserende liv og for de mennesker han møter under de forskjellige himmelstrøk.

I Schindlers «Kølvand og Skinneskibe» får leserne i sannhet en ønskereise som guiden har gitt et eget humørfyllt og givende preg.

Helge Røstad.

GOD ENGELSK FILM

Gjensyn med
Graham Greene

På Gimle kino i Oslo var det forrige mandag premiere på «Ulovlig kjærlighet» som er filmtutgaven av Graham Greene's bok: *Slutten på leken*. Om boken har det vært mange delte meninger, det er ting i den som kan falle noen hver tungt for brystet. Ikke så med filmen, den er blitt så helstøpt og så betagende som vel mulig. Bedre enn i boken kan en følge og forstå hovedpersonen, Sarah's karakter, fra alt det tilsynelatende overfladiske og lett-livede i første del av filmen til de ekte og gripende følelsene i siste del. Boken er omdannet og tillempet filmens krav med sikker smak og sans for det vesentlige.

En må aldri gå til Graham Greene's filmer og bøker med en innstilling hvor fornuften får dominere på bekostning av følelsene. Han appellerer først og fremst til følelsene, og skuespillerne i hans filmer må kunne gi uttrykk for alt det følsomme i menneskene både på godt og på vondt. Deborah Kerr som Sarah — en kvinne som en kan være fristet til å kalle en moderne versjon av Bibelens Maria-Magdalena — er nettopp et dirrende følsomt og kjærlighetshungrende menneske, og Van Johnson som forfatteren Bendrix er akkurat så full av skiftende stemninger og utilfredsstilte lengsler som så mangen opprevet og rotløs mann i våre dager. I rollen som

Liturgi og Musik

Etterat dogmet om Marias Opptagelse i himlen var blitt høytidelig stadfestet i Rom 1. nov. 1950, ble det gitt ut nye tekster og melodier til denne festens fremtidige feiring.

Før hadde man på denne dagen, som våre norske forfedre kalte «Mari-Messe om høsten», åpnet Messen med inngangsverset «Gaudeamus omnes», en tekst og en melodi som også brukes til mange andre fester. Nå har man valgt å åpne festen 15. august med følgende typiske ord fra Johannes Apenbarings 12te kapitel: «Et stort tegn ble sett i himmelen: En kvinne kledd i solen og med månen under sine føtter og en krone av tolv stjerner på hodet.» Epistel og evangelium må også sies å være mer typiske for anledningen enn dem som ble brukt før. I epistelen, som er fra Judiths bok, 13. kap., heter det bl. a.: «Ved deg knuste Herren vår erkefiendes hode og i dag har Han opphøyet ditt navn slik at din lov aldri forstummer i menneskenes munn, de som kommer til å minnes Herrens makt i all evighet — —. Du Jerusalems ære, du Israels glede, du vårt folks heder!»

Evangeliet gir oss Lukas' gripende beretning om møtet mellom Elisabeth og Maria, Elisabeths hyllest til Maria og Marias lovsang til Gud: «Min sjel høylover Herren og min ånd gleder seg i Gud min Frelser, fordi Han har sett til sin ringe tjenerinne. For se, fra nå av skal alle slekter prise meg salig. For stort er det den Mektige har gjort imot meg . . .» (Luk. 1, 41—50.)

Graduale og Alleluja som synges mellom epistelen og evangeliet er også nye, likeledes Offertorium og Kommuniionsvers. Til Gradualet benyttes noen linjer fra Davids 44. Salme: «Hør, datter, og se og bøy ditt øre! Og Kongen vil ha behag i din skjønnhet. All kongedatterens herlighet er innenfra, i gyldne border står hun —.»

Offertoriet gjengir Guds varsel fra 1. Mosebok (3, 15): «Jeg vil sette fiendskap mellom deg (slangen) og kvinnen og mellom din sed og hennes sed», og Kommuniionsverset tar opp igjen en linje fra Marias lovsang: «Alle slekter skal prise meg salig, for stort er det den mektige har gjort imot meg.»

De gregorianske melodiene til alle disse nye tekstene måtte nødvendigvis bli adaptasjoner, dvs. tilpasninger av de nye ord til gamle, kjente melodier. Det er

Sarah's mann og i flere mindre roller er det også glimrende skuespillere som skaper fornøyelige scener og innblikk i engelsk mentalitet og måte å være på.

Den hendelsen som får Sarah til å be og gi et løfte til Gud som hun ikke egentlig tror på, virker ikke oppstyrtet, og spennende blir det deretter å følge utviklingen og erfare Pascal's ord om Guds søken i et menneske. Stille og ettertenksomme gikk folk ut etter forestillingen. Vi husker «Den tredje mann» og «Tapte illusjoner», for å nevne to av de beste av Graham Greene's tidligere filmer, og mange vil nok tenke på problemet i «Ulovlig kjærlighet» også en god stund fremover. Denne forfatteren forstår i sjelden grad å røre ved hjertene.

Bi-

Grad. 7.

A Udi, fi-li-a, * et vi- de,
 et in-clí-na aurem tu-
 am : et concu-pí-scet rex
 pulchri-tú-di-nem tu-
 am. ¶. To- ta
 de-có-ra ingré-di-tur fi-li-a re-gis,
 textú-rae áu-re-ae sunt amí-ctus
 * e- jus.

Graduale i den nye Messen til Marias Opptagelse. Tekst fra Dav. 44. Salme: «Hør, datter, og se og bøy ditt øre! Og Kongen vil ha behag i din skjønnhet. All Kongedatterens herlighet er innenfra, i gyldne border står hun —.»

jo et faktum at det ikke lenger, eller bare rent unntagelsesvis, blir komponert gregorianske melodier i den autentiske stil.

Men tilpasningen av de tekster vi har nevnt til gamle melodier er utført på en så beundringsverdig måte at det i høyeste grad virker som om de er skapt til hverandre. Bare i ett tilfell var de også det helt fra begynnelsen av.

Det er den nye Messens Graduale som ikke er noe annet enn det Graduale som Kirken i alle hundre år har brukt til Sankta Cecilias fest. Her dreier det seg om et stykke som, med ord og toner, kommer fra den gregorianske sangs gullalder, det viser alle de gamle manuskripter. Den eneste forandringen som er gjort her er at annen del i melodien, eller verset, er forsynt med andre ord fra Davidssalmen (v. 14 istedenfor v. 5 av 44. Salme).

Melodien går i 7. toneart og bærer alle dens preg av lys og glede. Den begynner med flere like toner, som en mild og rolig appell på ordene «Hør, datter», men utfolder seg snart i grasiøse buer over hele oktaven i en herlig spontan og strømmende melodi. Det er allikvel det samme tema som utvikles, enten ved delvis gjentakelse av begynnelsesformelen, ved en fri imitasjon av melodikurven, eller ved en ganske enkel transponering til dypere leie av en foregående melodi-del. Dette stykket må synges i en lett og flytende rytme, slik at alt som er tungt og dvelende unngås. Melodiens luftige og grasiøse linjer er veiviser og målestokk for utførelsen, de viser hvilke variasjoner i tempo og styrkegrad man bør gjøre.

Pater Thoralf Norheim, O.P.

Marias opptagelse i himmelen

Maria stiger mot himlen
i gygne solstrålers bad.
Hellige Jomfru, du svever
på rosenskyenes blad!
Et hav av duftende roser
stiger med himmelens brud
hvite som sneen i uskyld
med lovsang til Gud!

Jordiske roser
omgir som syngende lerker din vei,
Maria!
Den jordiske skjønnhet følger til himmelen deg!
Dypblå fioler
kranser med ærefrykt kjærlig ditt hår,
smilende anemoner
ved dine føtter står.

Din sønn ser deg komme
som dronning fra sorgenes jord
i oseaner av blomster,
Maria, hans elskede mor!
Himmelen åpnes,
han slutter sin mor i sin favn.
Maria! du kysser din sønn,
med tårer du hvisker hans navn.

Kai Normann.

Valfarten til Stiklestad

Godt og vel hundre katolikker fra nær og fjern tok del i den årlige valfart til Stiklestad, som denne gang fant sted på søndag 31. juli istedenfor på selve Olsokdagen 29. juli. Det er en lang tur til Trondheim for de fleste katolikker i våre to kirke-distrikter i syd og i nord, og det er en drøy tur også for de spredtboende i kirke-distriktet Trondheim videre til Stiklestad, så en kan ikke vente at tallet på de årlige valfarter på noen måte kan stå i forhold til de hundrer av trosfeller som sikkert ellers jevnt ville være å finne i pilegrimsskaren. Så meget mer symbolsk og talende ble derfor også deltagelsen til alle de tre katolske Overhyrder i landet, som, i kraft av hva de hver for seg representerer, samlet kom til å representere alle trosfeller i Norge.

Etter den tidlige fromesse i St. Olavs kirke i Trondheim, forrettet av Hs. Høyærv. biskop Rùth, dro deltagerne i busser til Værdalen, der prosesjonen som vanlig gikk opp den herlige Bjerkealléen og forbi Stiklestad gamle kirke til Valfartskapellet på platået ovenfor. Det er som noe årvisst dette at *noe* regn hører med i valfartsbildet når det gjelder Stiklestad — denne gang ble det litt duskregn under prosesjonen. Men siden var alt fagert der oppe, med sol og med høytid i luften. I valfartskapellet ble levittmessen celebrert av den Apostoliske Vikar for Nord-Norge, Hs. Høyærv. biskop Wember, og dagens festpreken holdt av Hs. Høyærv. biskop Rùth, Trondheim. Senere på dagen overvar deltagerne det offisielle festspillet «Føre slaget», som i det vakre været ble oppført på festplassen. Dagen ble avsluttet med sakramentsandakt i St. Olavs kirke, der Hs. Høyærv. biskop dr. Mangers forrettet og talte.

UTLANDET:

VATIKANET

Ingen forutsetninger for forhandlinger med Peron.

I anledning av apostelfyrstenes fest, sendte Argentinas statssjef Peron et telegram til pave Pius XII. Vatikanet sendte følgende svar: «Ved mottagelsen av Deres budskap i anledning av festdagen ber vi Herren at han vil opplyse Dem og røre Deres hjerte slik at Deres elskede folk igjen må kunne leve fritt i overensstemmelse med dets katolske tradisjoner.»

I Vatikankretser henvises det til at ekskommunikasjonen mot opphavsmennene og deltagerne i den argentinske kirkeforfølgelsen stadig står ved makt. Ifølge kirkeretten er det bare paven personlig som kan oppheve den.

Indias statsminister i Audiens.

Den 8. juli mottok paven Indias statsminister Nehru i audiens i sitt privat-bibliotek, hvor de hadde en hjertelig samtale. Paven uttrykte til slutt sine beste ønsker for den indiske nasjons fremgang.

«Osservatore Romano» om Genève-møtet.

Det det er bruk for, er en virkelig avspenning og en sann fred, skriver bladet, og minner om pave Pius XII's utallige fredsappeller helt siden 1939. De mange års spenning og gjen-sidige mistro kan ikke elimineres på noen få dager. Men møtets betydning består i at man har følt nødvendigheten av en slik konferanse. Materiell sameksistens er kall krig. Sam-liv mellom nasjonene uten avspenning er kall fred. Hverken det ene eller det andre resulterer i en virkelig fred.

BRASIL

Sakramentskongressen i Rio.

Søndag den 24. juli ble den 36. eukaristiske verdenskongress åpnet i Rio med en storslagen prosesjon hvor Brasils vernehelgen, nådebildet «Madonna Aparecida» ble bragt fra valfartsstedet Aparecida til Rio. Det var kommet hundretuse-

NORSK KATOLSK UNGDOMSFORBUNDS LOTTERI

Ved trekning i dag ble den utloddede *Tandbergs Sølvsuper* — skapmodell m. plateskifter, båndopp-taker og mikrofon — vunnet på lodd nr. 185.

Rett trekning bekrefte:

OSLO POLITIKAMMER

Overbetjentens kontor, 9.8.1955.
O. Stenstrup Pettersen, politibetj.

Vi kan opplyse at den heldige vinner er hr. Rolf Andersen, Schivesgt. 4, Oslo.

Vår kjære medsøster

Sr. FIDELIS VAN DER JENGD

hensov i Herren 20. juli 1955 på St. Franciskus Hospital i Stavanger. Sr. Fidelis var født 1891 og kom 1926 fra Amsterdam til Norge, hvor hun med stor iver og trofasthet til sin siste time viet sine krefter til Guds hellige tjeneste. R.I.P. Den avdøde anbefales til de troendes forbønn.

Hun ble gravlagt i Stavanger.

St. Franciskus Xaverius-søstre.

ner av katolikker fra alle kanter av verden, og åpningspontifikalmessen ble selevrert av erkebiskopen av Rio, kardinal de Barros. Den pavelige legat, kardinal Masella, ankom til åpningen og ble mottatt av landets president, J. Cafe Filho.

Fra Argentina var det kommet en mengde deltagere, og da de to utviste argentinske prestene viste seg, ble de hilst med stormende jubel.

En aften var det en stor lysprosjeksjon på havet utenfor Rio.

Nye frimerker.

I anledning av den 36. eukaristiske kongress i Rio i sommer, har det brasilianske postvesen sendt ut særlige frimerker.

CEYLON

Vanskelige forhold for Den katolske kirke.

Erkebiskopen av Colombo, mgr. Cooray, har nylig vært i Belgia. Han uttalte til pressebyrået CIP at Kirkens oppgave på Ceylon er kolossal og svært spesiell. Så lenge landet var engelsk, ble Den katolske kirke akseptert uten nevneverdige vanskeligheter, men etter at det fikk sin uavhengighet, har situasjonen forandret seg helt. «På Ceylon er det for tiden 8 millioner innbyggere. Omkring 6 millioner er singalesere som praktiserer buddhismen, de øvrige bekjenner seg til hinduismen. Katolikkene representerer bare 10 %. De blir stadig angrepet i pressen, og det er få konversjoner. Over halvparten av alle katolikkene på øya tilhører Colombo bispedømme, det er 285 katolske skoler i samme bispedømme, og 80 000 katolske skolebarn, 2 000 protestanter og 25 000 ikke-kristne.»

CHINA

Religionsfriheten eksisterer ikke.

Mgr. Donaghy, som har vært biskop i China i 26 år, er blitt utvist av kommunistene. I et intervju som den amerikanske presse fikk med ham i Hongkong, sa han at det finnes intet som ligner på religionsfrihet i det kommunistiske China. Religionsforfølgerne forsøker nå å unngå at det blir martyrer, de har beslaglagt 8 misjonsstasjoner i bispedømmet Wuchow, og det blir bare tillatt gudstjenester i to kapeller. To kinesiske prester fra disse stasjoner har alt lenge vært i tvangsarbeidsleirer. I snart 5 år har de kristne levet under meget foruroligende forhold og blir stadig utsatt for husundersøkelser og trusler fra politiet.

Ifølge den offisielle statistikk, var det den 1. januar i år 58 utenlandske prester i China, derav var 18 i fengsel. I 1948 var det 3 000 der. Av 2 000 katolske søstre er det 26 igjen, og av 500 legbrødre bare 3. Det vites med sikkerhet at 106 kinesiske prester og minst 60 utenlandske, hvorav 4 biskoper, er døde som ofre for forfølgelsen. Tre kinesiske biskoper og nærmere 200 prester er i fengsel. Og enda er disse tallene fra bare 54 av Chinas 143 bispedømmer.

DE FORENTE STATER

De svake punkter i FN.

I anledning av De forente nasjoners 10-års jubileum ble det for kort tid siden lest en messe i San-Francisco for de delegerte til organisasjonen. Den amerikanske pater Munier kom i sin preken med forslag til vesentlige modifikasjoner av De forente nasjoners charter. Etter å ha slått fast at en katolikk hverken kan være en utpreget individualist eller en steil isolasjonist fordi han dermed viser at han ikke lenger praktiserer den kristne lære om det menneskelige brorskap, understreket pater Munier at mange katolikker gjør galt når de tror at en internasjonal organisasjon er forgjeves hvis ikke alle dens medlemmer er forenet i den kristne tro. «De vil jo være mer katolske enn paven selv,» sa han. «Men-

nesker av alle nasjonaliteter kan komme overens om i det minste én ting: dette at megen lidelse i verden skyldes mangel på fødemidler, på boliger og på medisinsk behandling.» I den forbindelse roste pateren spesialavdelingene innen FN. Han gikk så over på det politiske plan og irettesatte dem som mente at kommunismen er den eneste hindring for en rask utvikling i FN. Organisasjonens mål er nok rettferdige og gode, men en kan ikke si det samme om dens prinsipper og metoder. Det er ufullkommenheter og svakheter i dens charter, og pater Munier foreslo å få en slutt på disse hindringer ved å foreta følgende modifikasjoner: 1. Guds autoritet og den moralske lov må erkjennes. 2. Befordre nedrustningen. 3. Gi den internasjonale domstol en absolutt myndighet. 4. Gi generalforsamlingen en virkelig lovgivende makt, og til slutt 5. Eliminere vetoretten i dens nåværende form.

Får vi se kvinnelige rabbinere?

En rabbiner i Cleveland, Dr. Barnet Brickner, en av lederne for den amerikanske «reformerte» jødedom, har nylig erklært at kvinnene burde heretter kunne bli rabbinere. Det er første gang i historien at noen har fremkommet med et slikt forslag, men dr. Brickner mener at det nå er på tide å bryte med tradisjonen.

Dette forslag vil uten tvil oppvekke kraftig diskusjon blant ortodokse og konservative jøder.

Kvekerne uttaler seg om tidens problemer.

«Det største onde i vår tid er ikke kommunismen, men vold og tvang,» skriver kvekerne i De forente stater i en brosjyre de har utgitt med tittelen: Si sannheten til myndighetene. Videre står det i brosjyren: «Det er i dag umulig for en stor nasjon å drive militære forberedelser og samtidig gjennomføre en positiv og konstruktiv fred. Vi mener at den antagelse enkelte amerikanere har om at det onde er lokalisert et sted, er feil. Menneskenes forbannelse kommer av at de beundrer og forherliger det som kommer fra deres egne hender, de materielle goder . . . Det er en avgudsdyrkelse som ikke bare kommunistene gjør seg skyldige i. Vi tror at vi må velge mellom å fortsette å behandle de internasjonale problemer på det gamle militære plan, eller på det nye og revolusjonerende grunnlag uten vold og tvang . . .»

FILIPPINENE

Katolikkene arbeider for konfesjonelle skoler.

Nærmere 300 katolske prester og legfolk kom nylig sammen til en konferanse om skolevesenet, og en resolusjon ble utarbeidet hvor de foreslår at alle skolebarn heretter får sin undervisning i konfesjonelle skoler som samtidig er stats-skoler. Alle landets skoler vil dermed bli oppdelt i katolske, protestantiske, nasjonalkirkelige eller aglipayiske, og ikke-sekteriske.

Av landets totalbefolkning på nesten 20 millioner, er 16 millioner katolikker og 1½ million tilhører nasjonalkirken som også kalles aglipayisk etter grunnleggeren, Aglipay. 770 000 er muhammedanere, 420 000 protestanter og resten tilhører forskjellige andre religioner eller er hedninger.

Ovennevnte forslag som skal oversendes til landets myndigheter, vil medføre at hver enkelt skoles øverste ledelse overlates til de respektive kirkelige autoriteter, og de forskjellige grupper skoler, katolske, protestantiske etc., bestemmer selv undervisningsmetodene og den standard de vil følge.

ITALIA

Et intervju med Firences borgermester, La Pira.

Den kjente franske journalist Georges Huber, har intervjuet La Pira, og spurte ham om han skal reise til Moskva.

OSLO

Wittusen & Jensen a.s

Trykkeri — Kontorrekvisita — Systemer

a.s Rørlegger

Tlf.: 42 41 75 — 42 41 56

Hausmansgt. 16, Oslo

Utfører nyanlegg, omlegninger og reparasjoner

La Pira svarte: «En må regne med to ting, kristendommens natur og Russlands karakter. Kristendommen må alltid ta sikte på universalitet, den er jo katolsk! Russlands jord er gjennom tidene gjort fruktbar av helgenene, av mystikerne og martyrene, den tørster i virkeligheten etter kristendommen. Kristendommen må vises for russerne, enkelt og oppriktig.

Nylig foreslo jeg en sammenkomst i Firenze for borgermesterne i de viktigste byer i verden, og hadde en samtale med noen russere fra Moskva. Jeg fremla for dem helt ærlig mitt syn på freden, at den er helt uatskillelig fra troen på Gud som er alle folks far. Det gjorde inntrykk på mine tilhørere. Da de reiste sa de til meg: Dørene i Moskva vil alltid stå åpne for Dem.

Jeg vet ikke om jeg kommer til å reise til Moskva. Hvis borgermesteren i Moskva kommer til Firenze til møtet i oktober, kunne jeg vel gjøre en gjensitt hos ham som hos borgermesterne i Paris, London, Peking eller Washington. Vi får se.»

Internasjonal kongress for fred og kristen kultur.

34 nasjoner fra alle kanter av verden deltok i juli i den 4. internasjonale kongress for fred og kristen kultur, som ble avholdt i Firenze under borgermester La Piras beskyttelse. Blant deltagerne var de franske forfatterne Francois Mauriac og P. J. Danielou, den engelske forfatteren Bruce Marshall og mange andre kjente personligheter.

JUGOSLAVIA

Tito og jødene.

Religionsforfølgelsen som Titos regjering praktiserer gjelder ikke bare katolikkene, men også jødene. Hendelser i den senere tid i synagogene i Sarajevo beviser det. De to synagogene i byen er nå omgjort til et slags kulturhus for kommunistene og til et klesdepot. Det er ikke mange jøder tilbake i Jugoslavia, de er flyktet og utvandret til Israel og andre land.

HALDEN		
<p>Haakon J. Jørgensen Rørleggerforretning Tif. 2900</p>	<p><i>Karl Knap</i> ^{1/2} Tif. 2710 Bygningsartikler — Rør og Maskinforretning Linoleum — Vaskemaskiner — Kjølenskap</p>	
<p>Fredrikshalds Meieribolag HALDEN</p>	<p>Oskar Andersen Fisk — Delikatesseforretning Inneh. Karl Storm Andersen Tif. 1155 — Privat 1159</p>	<p>A/S CARL GIMLES EFTERFØLGER Glassmagasinet i Storgaten Tif. 1985</p>
<p>Gunnar Setterquist Elektrisk forretning. Aut. installatør og radioforhandler Tif. 1981 og 1733 — Storgt. 1</p>		<p>OSCAR GRENAGER Farvehandel Tif. 1276</p>
<p>SIGURD GRØNNERN Manufaktur og utstyr Tif. 2746</p>	<p>CLAUS LARSEN JR. Jernvarer & Sportsartikler Halden</p>	<p>FRIDTJOF NIELSEN Kjøtt- og pølsevareforretning Tif. Forr. 1094 — Privat 1282 Eibl. 1890</p>
<p><i>Paul Johannesen</i> <i>Allt i ut og optik</i> TELF. 20 11</p>	<p>CENTRAL PENSJON er stedet Tif. 1395</p>	<p>H.A.H.'s VAREHUS har det store utvalg</p>
<p>OTTO ANONSEN Blikkenslager Tif 3439 - 3198</p>	<p>ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK Dører — Vinduer — Trapper Tif. 1630</p>	<p>P. Larsens BEGRAVELSESBYRÅ Vaterlandsgt. 3 HALDEN</p>
<p>E. Sem a/s Bøker — Papir — Trykksaker</p>		<p>ARTHUR SKOGH Byggmester Nybygging og Reparasjoner Tif. 3135</p>

TYSKLAND

Stor ungdomskonferanse i Berlin.

Representanter for ungdomsorganisasjoner i 15 land har i sommer vært forsamlet i Berlin. Blant de spørsmål de drøftet var Kirkens stilling i Argentina. Mange ungdomsledere i Argentina sitter nå arrestert, og særlig opprørt var deltagerne over at viseformannen for den internasjonale mannlige ungdomssammenslutning, Juan Vasquez, nylig var fengslet. De ga uttrykk for sin samhörighet og sin sympati med trosfellene i Argentina og protesterte offentlig mot den argentinske regjeringens brutale fremgangsmåte. De forlangte at de arresterte katolikker med en gang blir løslatt og at Kirken og ungdomsorganisasjonene får sin fulle frihet.

T R O N D H E I M

VÆR SIKKER

på førsteklases varer til kjøkkenet.

De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med ROHDE Geléer, Puddinger, Sauser (også spesialtyper, ferdigsøtet, for diabetikere) ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter

ROHDE Boks 95, Trondheim.

<p>PHOENIX HOTELL TRONDHEIM <i>anbefales</i></p>	<p>INGMAR KVAM's Begravelsesbyrå Trondheim</p>	<p>MURMESTER BERNT IVERSEN Kongensgt. 66 - Tlf. 25522 Trondheim</p>
<p>Et ord er nok ... KVALITET <i>Johan O. Helgesen</i></p>	<p>C. SARHEIM & CO. Trondheim Vi leverer alt i papir</p>	<p>KVÆRNO SKOMAGASIN A/S</p>
<p>BERG & VIGUM A/S Elektrisk Installasjonsforretning Telf. 21 483 - Trondheim</p>	<p>GUNNAR HOFSTAD Elektr. Installasjonsforretning Kongensgt. 38 - Tlf. 24940</p>	<p>ALF EIDEM Malermester Singsakerbk. 17 Tlf. 29123</p>
<p>M. OSNES A/S Frukt og Grønnsaker Telefon 23580</p>	<p>A/S TRONDHJEMS MARGARINFABRIKK Munkegaten 5 - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital</p>	
<p>C. A. LIE A/S <i>Møbler</i></p>	<p>Norske Meieriers Salgssentral OST — SMØR Trondheim, Oslo, Bergen, Stavanger</p>	
<p><i>Hardangerfrukt</i></p>		<p>K. LUND A/S Rørleggerforretning - Rørhandel Trondheim Etablert 1874</p>
<p>Trondhjems Farvehandel <i>Bransjens største forretning</i> NORDENFJELLS</p>	<p>A/S TRONDHJEMS JERNINDUSTRI Sykesenger - Stålrørmøbler</p>	
 <p>KORTMANS FABRIKK Trondheim <i>Stearin- og vokslys i alle størrelser</i></p>	<p>Tapeter Linoleum P. B. PAULSEN & CO. A/S Søndregt. 14 - Trondheim Gardiner Gulvtepper</p>	

KJENTE
BERGENSFIRMAER

J. Lie's Fiskematforretning

Telefon 19 128
Markens Tverrgate 9

STRØMPER

Peter M.
KOLDERUP
Strandgaten 60
Glass - Porselen - Stentøy

A/s Smith Sivertsen's
Bakerier & Conditiorier

A/s Kr. Madsens Bok- og Papirhandel
BERGEN
Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 48 2

USLITELIG,
MODERNE
og sanitært

Kjøkkenutstyr i
rustfritt stål

Didr. Andersen & Søn A/s
Telgr.: Glas BERGEN Tel.: 15090

Jakob L. Berstad
KONTORUTSTYR
BERGEN - OSLO

Brødr. Krebs
Børste & Penselindustri
Telefon 11317 - Bergen

A/s GRINDHEIM
Byggmesterforretning
Telefon 98 24 4

A/S BJØRN
Tøsse **MØLLE**

Strandgt. 4 - Telefon 15 02 0 - Bergen

Olaf Erenosen
Conditiori
Tlf. 19013

GULVBELEGG - aksjeselskapet
GRANITOL
Strømsgt. 29 - Bergen - Tlf. 13855

FLYGEL - PIANO - ORGEL-FABRIKK

Jacob Knudsen

Manufakturvarer - Sengeutstyr
SVERRE W. MONSEN
Bergen

EGON JOHANNESSEN & CO. A/S
Poteter - Grønnsaker - Frukt
Engros
Rikstelefon 16 809
Postboks 315 - BERGEN

L. W. TORNØE A/s
Papirhandel
BERGEN

All slags
skadeforsikring

Eches Jøvelhandels
Bergen
NYGARDSGT. 4

ERLING KRAGE A/S
PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen
Telefon central 14 110
Telegramadresse: «Kjell»

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Efff.
JUVELER SMASTRANDGT 4
Bergen

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

Melitta

KAFFETRAKTER
og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

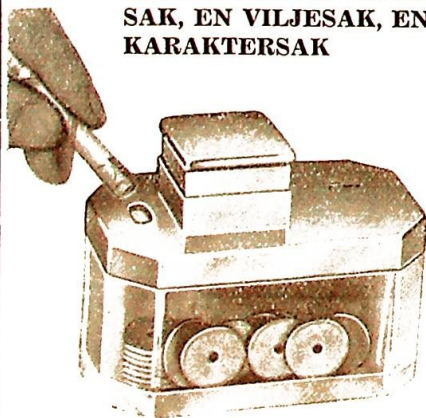
NORENBERG & CO. A.S.

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLARA»

Fåes i banker over hele landet

OBS!
Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi
den tidligere
adresse!

All slags forsikring

ANTH. B. NILSEN & CO.'s

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

MICHAEL BERG

Autorisert installatør

Theresegt. 26, Oslo
Telefon 60 24 05

ERLING MOE

god-fisk

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

Blomster

FOR ALLE ANLEDNINGER

Annie Vera a.s Karl Johansgt. 21 - Oslo

ØKONOM Centralopvarmning

Inneh.: Trygve A. Engh

Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp

Varmtvann — Olje — Stoker

Fyring — Kjelerrep. — Etersyr

WISBECH

ARTISERSELSKAP

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

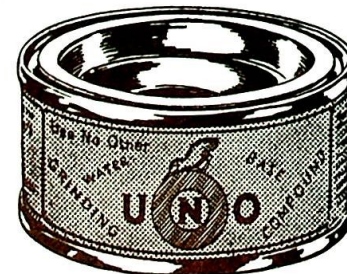
JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventfler